

sobota, 01.05.2021

Zwycięzca śmierci i cierpienia

1. "ZWYCIĘZCA" Kto z nas nie lubi wygrywać, zwyciężać, tryumfować? Pytanie retoryczne... Być może dlatego z tak wielką radością po okresie Wielkiego Postu, w którym rozważaliśmy mękę Pańską, śpiewamy w okresie wielkanocnym: „Zwycięzca śmierci, piekła i szatana!”. W tym momencie w sposób szczególny czuję, że bycie chrześcijaninem nie ma nic wspólnego z byciem „przegrywym”, „chłopcem do bicia”, „ofiara losu”. A jeżeli już czasami w tym świecie przegrywamy czy tracimy, to tylko po to, ażeby więcej wygrać i świętować spektakularny tryumf. Radość ze zwycięstwa Chrystusa nad śmiercią jest tym większa, że nie celebруем jej tylko jako kibice, którzy zwykle trzymają kciuki za słabszego, niesprawiedliwie pokrzywdzonego, a taki zdaje się być Chrystus w Wielki Piątek. Radujemy się nie tylko i nie przede wszystkim, dlatego że lubimy historie z „happy endem”, szczęśliwym zakończeniem. Radujemy się ze zwycięstwa Chrystusa, bo to w istocie nasze zwycięstwo!

2. *HOMILIA PASCHALNA MELITONA Z SARDES* Wybrzmiewa to w sposób szczególny w pięknej *Homilii paschalnej* Melitona z Sardes, powstałej w latach 160-170. Kto ją przeczyta, ten zrozumie, że pierwsi chrześcijanie, również w okresie prześladowań, czuli się zwycięzcami! Dzieło Melitona nie jest homilią w dzisiejszym tego słowa znaczeniu. Jest raczej deklamacją, która przypomina w swej treści i w stylu orędzie wielkanocne, tzw. *Exsultet*. *Homilia paschalna* Melitona jest bowiem komentarzem poetyckim do opisu Exodusu, czyli wyjścia Izraelitów z niewoli egipskiej w noc paschalną (por. Wj 12,1-32). Jest liturgicznym tekstem na Wielkanoc „ku pokrzepieniu serc” chrześcijan. W interpretacji Melitona pascha Izraelitów jest przede wszystkim zapowiedzią paschy Chrystusa. Po przyjściu Chrystusa wydarzenie opisane w Księdze Wyjścia traci dla Melitona jakiegokolwiek znaczenie – jest jak model konstrukcji, który, gdy zostanie ona już postawiona, można wyrzucić. Exodus Izraelitów był tylko po to, aby zapowiedzieć prawdziwy Exodus, czyli wyjście Chrystusa z grobu po męce i śmierci. Meliton pisze: „Zapowiedź stała się niepotrzebna, gdyż swoją moc przekazała rzeczywistości, a Prawo się dopełniło, przekazawszy swoją moc Ewangelii”. „Ongiś bowiem cenna była ofiara z baranka, a dziś bez wartości, gdyż jest życie Pana, (...) cenna niema owca, a dziś bez wartości, gdyż jest Syn nieskazitelny”. 3. "PASCHA"

Chrystus w swojej Passze odnosi zwycięstwo nad cierpieniem i śmiercią. Meliton znaczenie słowa „pascha” wywodzi nie z języka hebrajskiego od słowa pesah, czyli „przejście”, ale od greckiego czasownika *pathein*, „doznać cierpienia”, który przyjmuje formę *paschein*, co miałoby znaczyć „cierpieć” lub „obchodzić Paschę”. W Homilii czytamy o Chrystusie: „To On przybył z nieba na ziemię dla tego, który cierpiał, w niego się też przyodziął w łonie Dziewicy, skąd wyszedł człowiekiem. Przez ciało znające cierpienie przyjął na siebie cierpienia cierpiącego i zniszczył cierpienia ciała, a przez swego ducha nie znającego śmierci zabił śmierć ludobójczą”. Chrystus był prawdziwym Bogiem i prawdziwym człowiekiem. Dla Melitona nie jest to tylko dogmatyczne twierdzenie, ale prawda, która dotyka naszej egzystencji. Ponieważ był człowiekiem, mógł cierpieć, a zatem zjednoczyć się z każdym z nas w cierpieniu, a ponieważ był Bogiem, mógł pokonać cierpienie i śmierć, i dać każdemu z nas udział w tym zwycięstwie. Tu zatem nie chodzi o dogmatyczne definicje na temat natury Boskiej i ludzkiej w Chrystusie - te zostaną sprecyzowane dopiero za niemalże 300 lat po Homilii Melitona na Soborze Chalcedońskim w 451 roku. Według Melitona fakt, że Jezus był Bogiem i człowiekiem, pozwala Mu zostać zwycięskim Wodzem, który przetarł szlak i prowadzi nas ku wielkiej wiktorii nad cierpieniem, śmiercią, szatanem, grzechem. Pan „powstawszy z martwych zakrzyknął wielkim głosem: Kto się odważy ze mną spór toczyć? Niech stanie przede mną! (...) To ja jestem Chrystusem, to ja śmierć zniszczyłem, odniosłem tryumf nad wrogiem, zdeptałem piekło, związałem mocarza i wyniosłem człowieka na wyżyny niebieskie”. Chrystus jest zwycięzcą, a w Nim każdy człowiek może być zwycięzcą!

Ks. Marek Szynkowski

W artykule wykorzystano grafikę użytkownika Dimitris Vetsikas z Pixabay.[siteorigin_widget class="WP_Widget_Media_Image"][/siteorigin_widget]